

Lög

um skattlagningu kolvetnisvinnslu.

I. KAFLI

Almennt.

1. gr.

Gildissvið.

Lög þessi taka til skattlagningar á tekjum af leit, rannsóknnum og vinnslu kolvetnis og afleiddri starfsemi:

- í landhelgi, efnahagslögsögu og landgrunni Íslands,
- á samliggjandi hafsvæði þar sem kolvetnisauðlind nær yfir miðlínu annars ríkis þegar réttur til kolvetnis fellur til Íslands samkvæmt samningi við hitt ríkið,
- fyrir utan svæðið sem nefnt er í a-lið, enda hafi Ísland rétt til að skattleggja þá starfsemi og vinnu samkvæmt almennum rétti eða sérstökum samningum við erlent ríki.

Lögin taka einnig til vinnslu og annarrar meðhöndlunar á kolvetni á svæðum skv. 1. mgr., þar með talið til flutnings í leiðslum, skipum eða með öðrum hætti óháð uppruna kolvetnisins.

2. gr.

Skilgreiningar.

Kolvetni merkir í lögum þessum jarðolía, jarðgas eða annars konar kolvetni sem er til staðar í jarðlögum undir hafsbötni frá náttúrunnar hendi og nýtanlegt er í loftkenndu eða fljótandi formi.

Leyfishafi merkir í lögum þessum sá aðili sem fengið hefur leyfi til leitar, rannsókna eða vinnslu kolvetnis samkvæmt lögum nr. 13/2001, um leit, rannsóknir og vinnslu kolvetnis.

Landgrunn merkir í lögum þessum hafsbötninn og neðansjávarsvæði utan landhelgi, sem eru framlenging landsvæðisins, allt að ytri mörkum landgrunnssvæðisins, þó að 200 sjómílna fjarlægð frá grunnlínum landhelginnar þar sem ytri mörk landgrunnssvæðisins ná ekki þeirri fjarlægð, sbr. lög nr. 41/1979, um landhelgi, efnahagslögsögu og landgrunn. Milli Íslands annars vegar og Færeyja og Grænlands hins vegar, þar sem minna en 400 sjómílar eru milli grunnlína, afmarkast efnahagslögsaga og landgrunn Íslands af miðlínu.

Tunna eða ígildi hennar merkir í lögum þessum mælieining fyrir jarðolíu þar sem ein tunna jafngildir 0,15898 rúmmetrum eða samsvarandi magn af öðru kolvetni með sama orkuinnihaldi, svo sem af jarðgasi.

3. gr.

Skattskyldir aðilar.

Skylda til að greiða skatta og gjöld, eins og nánar er kveðið á um í lögum þessum, hvílir á þeim aðilum sem fengið hafa leyfi til leitar, rannsókna og/eða vinnslu kolvetnis á svæði skv. 1. gr., svo og öðrum aðilum sem taka með beinum eða óbeinum hætti þátt í vinnslu og dreifingu kolvetnisafurða. Skattskyldir samkvæmt lögum þessum eru þannig lögaðilar, sjálfstætt starfandi menn og launþegar sem afla tekna við starfsemi sem fram fer á svæði skv. 1. gr.

4. gr.

Almenn skattskylda.

Af tekjum sem verða til í þeirri starfsemi sem fjallað er um í 1. gr., þ.m.t. launum, skal auk skatta og gjalda samkvæmt lögum þessum greiða alla aðra skatta og önnur opinber gjöld sem almennt eru lögð á hér á landi eftir þeim lögum og reglum sem um þau gilda á hverjum tíma.

II. KAFLI

Vinnslugjald.

5. gr.

Gjaldskylda.

Skattskyldur leyfishafi skv. 3. gr. skal greiða sérstakt vinnslugjald sem reiknast af því magni í tunnum talið sem hann vinnur árlega af kolvetni á grundvelli hinnar leyfisskyldu starfsemi. Með vinnslu er átt við allt það kolvetni sem afhent er úr auðlindinni, þar á meðal til framhaldsvinnslu og eigin nota.

Ekkert vinnslugjald reiknast af fyrstu 10 milljón tunnunum eða ígildi þeirra á hverju tekjuári.

6. gr.

Viðmiðunarverð vinnslugjalds.

Fjármálaráðherra skipar þrjú menn í nefnd til fimm ára í senn og jafnmarga til vara til að ákvarða viðmiðunarverð á kolvetni og skulu þeir hafa þekkingu á sviði lögfræði, hagfræði eða kolvetnisvinnslu. Nefndin skal í upphafi hvers mánaðar ákvarða viðmiðunarverð á kolvetni fyrir næstliðinn mánuð. Viðmiðunarverðið skal taka mið af meðalverði á kolvetni eins og það var á viðurkenndum alþjóðlegum markaði með sambærilegar kolvetnisafurðir, m.a. að teknu tilliti til sölukostnaðar og afhendingarstaðar.

Ákvarðanir viðmiðunarverðsnefndar sæta ekki stjórnsýslukæru. Ráðherra setur nánari reglur um ákvörðun viðmiðunarverðs og störf nefndarinnar.

7. gr.

Gjaldhlutfall, gjaldstofn og fjárhæð vinnslugjalds.

Vinnslugjald skv. 5. gr. er stighækkandi miðað við unnið magn leyfishafa af kolvetni. Gjaldhlutfall þess mælt í prósentum er ákvarðað með eftirfarandi hætti miðað við milljón tunnur eða ígildi þeirra: $(\text{Unnið magn í milljónum tunna} - 10 \text{ milljónir tunna}) / 1.000.000 * 0,5$.

Gjaldstofn vinnslugjalds miðast við verðmæti heildarvinnslu leyfishafa á hverju ári og ákvarðast sem margfeldi unnins magns og viðmiðunarverðs skv. 6. gr.

Fjárhæð vinnslugjalds er margfeldi gjaldhlutfalls skv. 1. mgr. og gjaldstofns skv. 2. mgr.

8. gr.

Um skil á vinnslugjaldi.

Hvert uppgjörstímabil vinnslugjalds er einn mánuður.

Fyrir árslok skal gjaldskyldur aðili senda ríkisskattstjóra áætlun um áformaða heildarvinnslu kolvetnis á næsta ári og skal hún staðfest af Orkustofnun. Áætlunin skal endurskoðuð ársfjórðungslega og skulu leiðréttingar vera staðfestar af Orkustofnun.

Áætlunin skv. 2. mgr. skal vera ákvarðandi um gjaldhlutfall, gjaldstofn og fjárhæð vinnslugjalds sem skilað er í staðgreiðslu uns endanlegt uppgjör eða álagning hefur farið fram skv. 6. mgr. Mánaðarleg staðgreiðsla miðast við einn tólfta af áætlaðri heildarvinnslu kolvetnis, sbr. 2. mgr.

Gjaldskyldir aðilar skulu eftir lok hvers uppgjörstímabils greiða ótilkvaddir til innheimtumanns ríkissjóðs það vinnslugjald sem þeim ber að standa skil á samkvæmt skilagrein sem ríkisskattstjóri ákveður. Gjaldldagi vinnslugjalds er 1. dagur hvers mánaðar og eindagi 14 dögum síðar.

Að öðru leyti fer um staðgreiðslu vinnslugjalds eftir lögum nr. 45/1987, um staðgreiðslu opinberra gjalda, en hvað varðar viðurlög og málsmeðferð gilda ákvæði VI. kafla þeirra laga eftir því sem við á.

Samhliða álagningu opinberra gjalda samkvæmt lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt, skal fara fram endanlegt uppgjör eða álagning vinnslugjalds fyrir næstliðið ár eftir því sem við á. Frávik sem verður á milli áætlunar skv. 2. mgr. og endanlegs unnins magns skal gert upp á meðalviðmiðunarverði ársins.

III. KAFLI

Kolvetnisskattur.

9. gr.

Gjaldskylda.

Þegar skattskyldur hagnaður aðila skv. 3. gr. nær 20% af skattskyldum rekstrartekjum hans á heilu skattári skal á þann hagnað lagður sérstakur kolvetnisskattur sem kemur í stað vinnslugjalds hjá þeim sem það hafa greitt.

10. gr.

Skattskyldar rekstrartekjur.

Til skattstofns kolvetnisskatts teljast allar tekjur skv. B- og C-lið 7. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt. Hafi mánaðarleg sala á kolvetni farið fram á lægra verði en viðmiðunarverði skv. 6. gr. skal við útreikning skattstofns miða við viðmiðunarverðið.

Við ákvörðun á skattstofni kolvetnisskatts skal að öðru leyti en að framan greinir miða við ákvæði laga nr. 90/2003 eftir því sem við getur átt.

11. gr.

Frádráttur frá skattskyldum rekstrartekjum.

Frá tekjum skv. 10. gr. er heimilt að draga rekstrarkostnað skv. 31. gr. og niðurfærslu eigna skv. 32. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, með þeim undantekningum sem fram koma í lögum þessum.

Við ákvörðun á stofni til kolvetnisskatts er þó eigi heimilt að draga frá tekjum ársins hærrí fjármagnskostnað en sem nemur 5% af stöðu skulda að frádregnum peningalegum eignum, þar með talið kröfum og birgðum, í lok viðkomandi reikningsárs. Ráðherra er heimilt að hækka eða lækka viðmiðunarhlutfallið með hliðsjón af starfrækslu- og fjármögnunar-

gjaldmiðli leyfishafa og almennu vaxtastigi í viðkomandi mynt. Við útreikning á þeim stofni skal ekki telja til skuldar reiknaðan ógreiddan tekjuskatt eða reiknaðan ógreiddan kolvetnis-skatt. Sama gildir um reiknaðar skattskuldbindingar og skattinneignir vegna varanlegs tíma-mismunar á reikningsskilum og skattskilum. Til fjármagnskostnaðar teljast öll vaxtagjöld, verðbætur, afföll og gengismunur af bókfærðum skuldum, sbr. 49. gr. laga nr. 90/2003, eftir að frá þeim hafa verið dregnar vaxtatekjur, verðbætur, afföll og gengismunur af bókfærðum eignum í samræmi við 8. gr. sömu laga. Falli slíkur fjármagnskostnaður til við öflun annarra eigna en þeirra sem nýttar eru í hinni leyfisskyldu starfsemi skal honum skipt í réttu hlutfalli við eftirstöðvar skattalegs fyrningarverðs allra fyrnanlegra eigna í lok árs og kemur þá sá hluti fjármagnskostnaðarins sem tengist eignum sem ekki eru nýttar til kolvetnisvinnslu ekki til frádráttar tekjum við ákvörðun á skattstofninum.

Óheimilt er að færa til frádráttar tekjum hærrí leigu af mannvirkjum eða búnaði sem nýttur er til leitar, rannsóknar eða öflunar á kolvetni en sem nemur eðlilegum afskriftum og vöxtum af viðkomandi eignum miðað við nýtingartíma á hverju ári. Við mat á því hvað skuli telja eðlilegar afskriftir og vexti skal taka mið af ákvæðum laga nr. 90/2003 og öðrum þeim reglum sem settar hafa verið með vísan til þeirra laga. Sé búnaður leigður af tengdum aðila geta skattyfirvöld hafnað gjaldfærslu á leigunni nema leigutaki framvísi upplýsingum og gögnum um kostnaðarverð og uppsafnaðar afskriftir slíks búnaðar í hendi leigusala þannig að hægt sé að ganga úr skugga um að framangreindum skilyrðum sé fullnægt.

Kostnað við leigu á vinnuafli er því aðeins heimilt að færa til frádráttar tekjum að starfs-mannaleigan hafi skráð sig hér á landi, sbr. 3. og 4. mgr. 7. gr. laga nr. 45/1987, um stað-greiðslu opinberra gjalda.

Á því ári sem vinnslusvæði er lokað, sbr. 16. gr. laga nr. 13/2001, er heimilt að færa 10% af rekstrartekjum næstliðins árs til tekjufærslu á því ári.

12. gr.

Gjaldstofn kolvetnisskatts.

Gjaldstofn kolvetnisskatts er skattskyldar rekstrartekjur skattskylds aðila skv. 10. gr., að frádregnum rekstrarkostnaði skv. 11. gr. Sé mismunur jákvæður myndast skattskyldur hagnaður af leyfisskyldri starfsemi. Nemi sá hagnaður 20% af skattskyldum rekstrartekjum leyfishafa á heilu skattári skal á þann hagnað lagður sérstakur kolvetnisskattur sem kemur í stað vinnslugjalds, sbr. 9. gr.

Við ákvörðun á gjaldstofni kolvetnisskatts er eigi heimilt að draga frá eftirtalinn kostnað og frádráttarliði:

- a. Vinnslugjald skv. 5. gr.
- b. Tap af sölu eigna til tengdra aðila.
- c. Hvers konar gjafir og framlög, svo sem til líknarstarfsemi, menningarmála, stjórnmalaflokka og íþróttafélaga.
- d. Niðurfærslu viðskiptakrafna og vörubirgða.
- e. Tap eða kostnað af starfsemi sem fellur utan gildissviðs laga þessara.
- f. Tap af leyfisskyldri starfsemi verður hvorki flutt á milli leyfishafa né einstakra leyfis-svæða.
- g. Tap eða kostnað sem myndast hefur fyrir gildistöku laga þessara.

13. gr.

Gjaldhlutfall og fjárhæð kolvetnisskatts.

Gjaldhlutfall kolvetnisskatts, mælt í prósentum, er stighækkandi miðað við hagnaðarhlutfall og reiknast með eftirfarandi hætti: (Hagnaðarhlutfall mælt í prósentustigum skv. 9. gr. og 1. mgr. 12. gr. – 10 prósentustig) * 0,55.

Fjárhæð kolvetnisskatts er margfeldi gjaldhlutfalls skv. 1. mgr. og gjaldstofns skv. 12. gr.

14. gr.

Um skil á kolvetnisskatti.

Álagning kolvetnisskatts skal fara fram samhliða álagningu opinberra gjalda samkvæmt lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt, á því framtalsformi sem ríkisskattstjóri ákveður. Komi í ljós að kolvetnisskattur skv. III. kafla verði lagður á tekjur þess árs sem vinnslugjald hefur verið greitt af skal fjárhæð vinnslugjaldsins skoðast sem fyrirframgreiðsla upp í álagðan kolvetnisskatt.

Skattskyldur leyfishafi sem vinnur árlega meira en 50 milljón tunnur á ári getur sótt um til ríkisskattstjóra að vinnslugjald sem hann greiðir sem bráðabirgðagreiðsla upp í kolvetnisskatt miðist við vinnslu upp á 50 milljón tunnur enda sýni hann fram á að skilyrði 1. mgr. séu uppfyllt.

Rekstraraðilar sem ekki hafa greitt vinnslugjald en sæta álagningu kolvetnisskatts skulu greiða fyrirframgreiðslu upp í væntanlega álagningu kolvetnisskatts með sama hætti og áskilið er um fyrirframgreiðslu tekjuskatts í lögum nr. 90/2003.

IV. KAFLI

Ýmis ákvæði um tekjur.

15. gr.

Varði kostnaður, annar en fjármagnskostnaður, í senn bæði öflun tekna af hinni leyfisskyldu starfsemi og öflun annarra tekna, að frátöldum fjármagnstekjum, skal skipta kostnaðinum í réttu hlutfalli við tekjurnar.

16. gr.

Hagnaður af sölu varanlegra rekstrarfjármuna vegna hinnar leyfisskyldu starfsemi skal ákvarðaður og skattlagður með sama hætti og af fyrnanlegum eignum samkvæmt ákvæðum laga nr. 90/2003, um tekjuskatt.

V. KAFLI

Ýmis ákvæði.

17. gr.

Leyfishafar sem greiða skatt samkvæmt lögum þessum skulu halda tekjum og gjöldum af leyfisskyldri starfsemi sinni aðgreindum frá tekjum og gjöldum af annarri starfsemi í bókhaldi sínu.

18. gr.

Reikningsár lögaðila eða útibús sem skráð er hér á landi vegna starfsemi skv. 1. gr. skal vera almanaksárið. Skattskylda aðila samkvæmt lögum þessum hefst frá og með því almanaksári þegar leyfinu sem starfsemin byggist á var úthlutað.

19. gr.

Leyfishafa er óheimilt að úthluta tekjuafgangi ef það verður til þess að hlutfall eigin fjár verður lægra en 15% af skattalegu bókfærðu verði heildareigna.

VI. KAFLI

Framtöl, skýrslugjafir, álagning, eftirlit, kærur, innheimta o.fl.

20. gr.

Að öðru leyti en greinir í þessum lögum skulu um framtöl, skýrslugjafir, álagningu, eftirlit, kærur, og innheimtu vinnslugjalds og kolvetnissskatts gilda ákvæði IX.–XIV. kafla laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, en varðandi viðurlög er sérstaklega vísað til XII. kafla þeirra laga.

21. gr.

Álagning, innheimta og ábyrgð á skattgreiðslum.

Skattar samkvæmt lögum þessum skulu lagðir á af skattstjóranum í Reykjavík og renna í ríkissjóð. Tollstjóri hefur á hendi innheimtu þeirra.

Allir aðilar sem inna af hendi greiðslur vegna starfsemi skv. 1. gr., og viðtakandinn er ekki skattskyldur skv. 2. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, skulu halda eftir afdráttarskatti í samræmi við ákvæði A-liðar 2. gr. laga nr. 45/1987, um staðgreiðslu opinberra gjalda.

Fjármálaráðherra getur krafist þess að skattskyldir aðilar samkvæmt lögum þessum setji tryggingu fyrir væntanlegum sköttum sínum og gjöldum svo og fyrir skattgreiðslum annarra aðila sem þeir eru ábyrgir fyrir.

22. gr.

Fjármálaráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd þessara laga, svo sem um nánari ákvörðun tekna og eigna, störf skattstjóra, skattrannsóknarstjóra ríkisins, ríkisskattstjóra og yfirskattanefndar og um framkvæmd skatteftirlits og skattrannsóknar.

Ráðherra getur í reglugerð kveðið á um sérstakt bókhald framtalskyldra aðila, þar á meðal birgðabókhald. Einnig getur hann kveðið á um form reikningsskila og geymslu bókhalds og annarra gagna er varða skattframtöl.

23. gr.

Gildistaka.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 2009.

Samþykkt á Alþingi 22. desember 2008.